

BERGENSREGIONEN

Bærekraftig destinasjonsutvikling 2024

Foto: Visit Bergen / Espen Bakketun

**Bærekraftig
Reisemål**

Lokalt engasjement
i et langt perspektiv

30. april 2025

Innhold

Sammen om en strategi for å utvikle Bergensregionen mot 2030	3
Innledning.....	4
Årsrapportens omfang og avgrensninger	5
Destinasjonens styringsverktøy for bærekraftig utvikling	6
Merket for bærekraftig reisemål.....	6
Global Destination Sustainability Index	6
Forankring og samhandlingsmodell for bærekraftig reisemålsutvikling i Bergensregionen	7
Natur, kultur og miljø.....	9
Tiltak for å gjøre Bergensregionen til et mer miljø- og klimavennlig reisemål.....	9
Miljøsertifiseringer på reisemålet.....	10
Andel cruiseskip tilkoblet landstrøm.....	13
Gjennomsnittlig EPI-score fra anløpte skip	14
Sosial bærekraft på reisemålet	15
Innbyggertilfredshet.....	16
Gjestertilfredshet.....	16
Rekruttering, stolthet og status for reiselivsansatte	17
Organiseringsgrad, fagarbeidere og lærlinger	17
Økonomisk levedyktighet.....	18
Reiselivets verdiskapning i Bergensregionen	18
Gjestedøgn	19
Dagsbesøkende	21
Sesongvariasjoner.....	23
Oppholdstid	26
Utvikling i antall medlemsbedrifter av destinasjonsselskapet	27
Tiltak for å styrke den økonomiske utviklingen på reisemålet	28
Utfordringer	28
Suksesshistorier	30
Formidling av rapporten.....	31
Ytterligere ressurser	31

Sammen om en strategi for å utvikle Bergensregionen mot 2030

Reiselivet i Bergensregionen sysselsetter om lag 13.000 personer, og gir en verdiskaping på, 6,7 milliarder kroner i året. Nå står reiselivet i regionen ved et veiskille. Går vi rett vei, kan reiselivet spille en enda viktigere rolle for samfunnsutviklingen gjennom økt verdiskaping, reduserte klimagassutslipp, flere arbeidsplasser, økte skatteinntekter og flere aktivitets- og opplevelsestilbud til både lokalbefolkning og tilreisende.

Reiselivet er avhengig av andre samfunnsaktører. Både samferdselsmyndigheter, skjenkekontor, havnemyndigheter, plan- og bygningsetat, kulturmyndigheter og naturforvaltning er noen eksempler på myndighetsaktører som har en direkte påvirkning på reiselivets muligheter for å lykkes. Derfor har Visit Bergen, på vegne av destinasjonen, tatt initiativ til å utforme et [veikart for reiselivet i Bergensregionen](#). Veikartet peker på hva reiselivsbedriftene selv må gjøre for å lykkes, men det peker samtidig på hva både destinasjonsselskap, offentlige aktører og virkemiddelapparatet må bidra med for at de tiltakene reiselivet selv setter i verk skal ha effekt. Veikartet tjener som destinasjonsstrategi for Bergensregionen for perioden 2024 – 2030.

I utviklingen av veikartet har det vært bred forankring gjennom 19 innspillmøter med til sammen 271 deltakere fra 11 kommuner. Bergen kommune, Øygarden kommune, Region Nordhordland, Tysnes kommune, Bergen Havn, Bergen Lufthavn og Visit Bergen, har alle sluttet seg til veikartet. Vi gleder oss til å jobben sammen om å utvikle reiselivsregionen!

Bergen, 30. april 2025

Anders Nyland

Reiselivsdirektør

Innledning

En reiselivsdestinasjon forstås ofte som et geografisk avgrenset område som har et tilbud av varer og tjenester som dekker behovene til besøkende, men hvordan utvikler vi en destinasjon¹ i en mer bærekraftig retning? Siden svært mange aktører som er premissgivere for å utvikle en destinasjon er det dette en formidabel oppgave.

For det første er reiselivsnæringen svært fragmentert, og inneholder en rekke ulike bransjer og bedrifter av ulik størrelse. Alle med ulike ressurser og ulike syn på utviklingen av reisemålet. *For det andre* spiller det offentlige en avgjørende rolle i destinasjonsutviklingen. Kommunene i regionen setter i kommuneplan føringene for hvordan de ønsker å utvikle reiselivet i sitt område, både gjennom arealforvaltningen og gjennom nærings- og samfunnsutvikling. Fylkeskommunen spiller dessuten en viktig koordinerings- og utviklingsrolle, for både næringslivet og kommunene i hele regionen. Tett dialog mellom fylket og kommuner i utvikling av reiselivet er viktig. *For det tredje* er organisasjonslivet en viktig del av destinasjonen. Matareana har gjennom flere år f.eks. arbeidet med å styrke Bergensregionen som en attraktiv matdestinasjon. Og organisasjonen Bergen sentrum har med Bergen julemarked og Pepperkakebyen vært en viktig pådriver for å skape økt attraktivitet for destinasjonen i vintersesongen. I Bergensregionen er vi, *for det fjerde*, dessuten heldig som er vertskap for en internasjonal flyplass og en internasjonal cruisehavn. Hvordan Avinor og Bergen havn gjennomfører og planlegger sin aktivitet påvirker svært mange av aktørene på reisemålet. Og siden mye av reiselivsutviklingen skjer i allmenninger og i det offentlige rom, er *til sist*, innbyggerne og deltidsinnbyggerne (fritidsboligeiere) svært viktige premissgivere for reiselivsutvikling.

En bærekraftig utvikling i en destinasjon med et fragmentert reiseliv, en fragmentert forvaltning og svært mange interesser, fordrer at vi i Bergensregionen er verdensmestre i samarbeid. Uten et godt koordinert samarbeid mellom alle relevante aktører, både i privat og offentlig sektor, kommer vil vi ikke lykkes med å skape en bedre destinasjon, til glede for

¹ Destinasjon og reisemål er begreper som beskriver det samme og de brukes gjerne om hverandre. Også i denne rapporten blir begge begreper benyttet.

innbyggere, gjester og næringsliv. Hensikten med denne rapporten er å skissere hvilke resultater samarbeidet mellom alle aktørene på destinasjonen har skapt i 2024.

Gjennom [Veikart for reiseliv i Bergensregionen 2024 – 2030](#) har vi sammen skissert hvordan vi ønsker at samarbeidet for destinasjonen best skal organiseres. For å beskrive dette samarbeidet brukes ofte begrepet destinasjonsledelse eller reisemålsledelse. Denne rapporten er skrevet av destinasjonsledelsen, på vegne av hele Bergensregionen som reisemål.

Årsrapportens omfang og avgrensninger

Rapporten beskriver strategier og aktiviteter som har bidratt til å utvikle Bergensregionen² til et bedre og mer bærekraftig reisemål i 2024. Den gir en oversikt over relevant statistikk for å måle reisemålets fremgang som [Bærekraftig reisemål](#). Rapporten følger [Merket for Bærekraftig reisemål](#) sin mal for årsrapportering. Malen er utviklet av Innovasjon Norge.

Med unntak av Austevoll og Tysnes³, er det kun Bergen som er merket som Bærekraftig reisemål i Bergensregionen. Det pågår nå et arbeid for å merke Øygarden som Bærekraftig reisemål. Bergen og Øygarden vil derfor vektlegges særlig i rapporten.

I Nordhordland har Alver kommune besluttet å tre ut av destinasjonssamarbeidet. Et resultat av dette er at Nordhordland, som en region, ikke kan merkes som Bærekraftig reisemål. I praksis betyr dette at man kan ikke utvikle Nordhordland som et felles reisemål, i tråd med nasjonale mål og forventninger for reiselivsutvikling. På bakgrunn av dette vil Nordhordland ikke direkte omfattes av denne rapporten, men arbeidet som gjøres i Bergen og Øygarden vil likevel ha påvirkning på Nordhordland. Det arbeides nå med å avklare om noen av kommunene i Nordhordland likevel kan merkes på siden av regionsamarbeidet.

² Bergensregionen er en betegnelse som beskriver samarbeidet om reiselivsutvikling i 11 kommuner; Austevoll, Austrheim, Bergen, Fedje, Gulen, Masfjorden, Modalen, Osterøy, Tysnes, Vaksdal og Modalen.

³ I Austevoll og Tysnes ledes arbeidet med bærekraftig utvikling av Samarbeidsrådet for Sunnhordland, som har sin egen årsrapportering. De omfattes derfor ikke i særlig grad av denne rapporten.

Destinasjonens styringsverktøy for bærekraftig utvikling

Hva betyr det egentlig å utvikle en destinasjon i bærekraftig retning og hvordan starter man i dette arbeide? Svaret er styringsverktøy! Frem til nå har vi i Bergensregionen benyttet to styringsverktøy for arbeidet med bærekraftig destinasjonsutvikling, nemlig [Merket for bærekraftig reisemål](#) og Global Destination Sustainability Index (GDS-indeksen). Fra og med 2025 er det besluttet at destinasjonen skal samle innsatsen om Merket for bærekraftig reisemål. Det betyr at destinasjonen er meldt ut fra GDS-indeksen f.o.m 2025. Siden årsrapporten beskriver 2024 vil vi likevel legge GDS-indeksen til grunn for en del av statistikken og aktivitetene som beskrives i årets rapport. Vi vil her kort beskrive de to styringsverktøyene.

Merket for bærekraftig reisemål

[Merket for bærekraftig reisemål](#) (merkeordningen) er et nasjonalt styringssystem for reisemål som ønsker å jobbe langsiktig og fokusert med bærekraft i reiselivet. Med ordningen følger verktøy og innhold for destinasjonsledelse og styring av det lokale reiselivet. Merkeordningen bygger på en internasjonal, [GSTC-ankjent](#), [Standard](#) som definerer hvordan reisemål bør arbeide med destinasjonsutvikling for økt bærekraft. *Merket innebærer ikke at et reisemål er bærekraftig*, men at reisemålet er forpliktet til å jobbe systematisk og langsiktig for en mer ansvarlig og bærekraftig utvikling. Merkeordningen eies av Innovasjon Norge, som også [bidrar finansielt](#) til destinasjoner som arbeider med å oppnå og beholde merket. En [ekstern kontrollør](#) har ansvaret for å godkjenne at destinasjoner tildeles merket. Reisemålet beholdet merket i tre år etter godkjent kontroll, og må deretter [remerkes](#) for å beholde statusen i tre nye år.

[Bergen ble tildelt merket i 2023](#) og skal remerkes i starten av 2026. Øygarden [startet arbeidet med å oppnå merket](#) i 2024 og skal etter planen godkjennes i 2026.

Global Destination Sustainability Index

Fra 2017 har Bergen deltatt i [Global Destination Sustainability Index](#) (GDS-indeksen). GDS-indeksen er en årlig benchmarking av ulike reisemål sitt arbeid med, og oppnåelse, av FNs

bærekraftsmål. Indeksen viser gjennom en rekke indikatorer og kriterier hvordan et reisemål bør arbeide med bærekraft. På indeksen konkurrerer man om bærekraftoppnåelse med andre reisemål verden over og gis en rangering etter måloppnåelse. I 2024 deltok mer enn 100 ulike reisemål fra hele verden i rangeringen. [Bergen havnet på svært sterk fjerdeplass på indeksen i 2024](#). Det er kun Bergen kommune, som en geografisk enhet, som har blitt vurdert på indeksen i vår region. Og i Norge har det kun vært Bergen og Oslo som har deltatt i ordningen. Begge destinasjoner har trukket seg ut av indeksen fra 2025.

Forankring og samhandlingsmodell for bærekraftig reisemålsutvikling i Bergensregionen

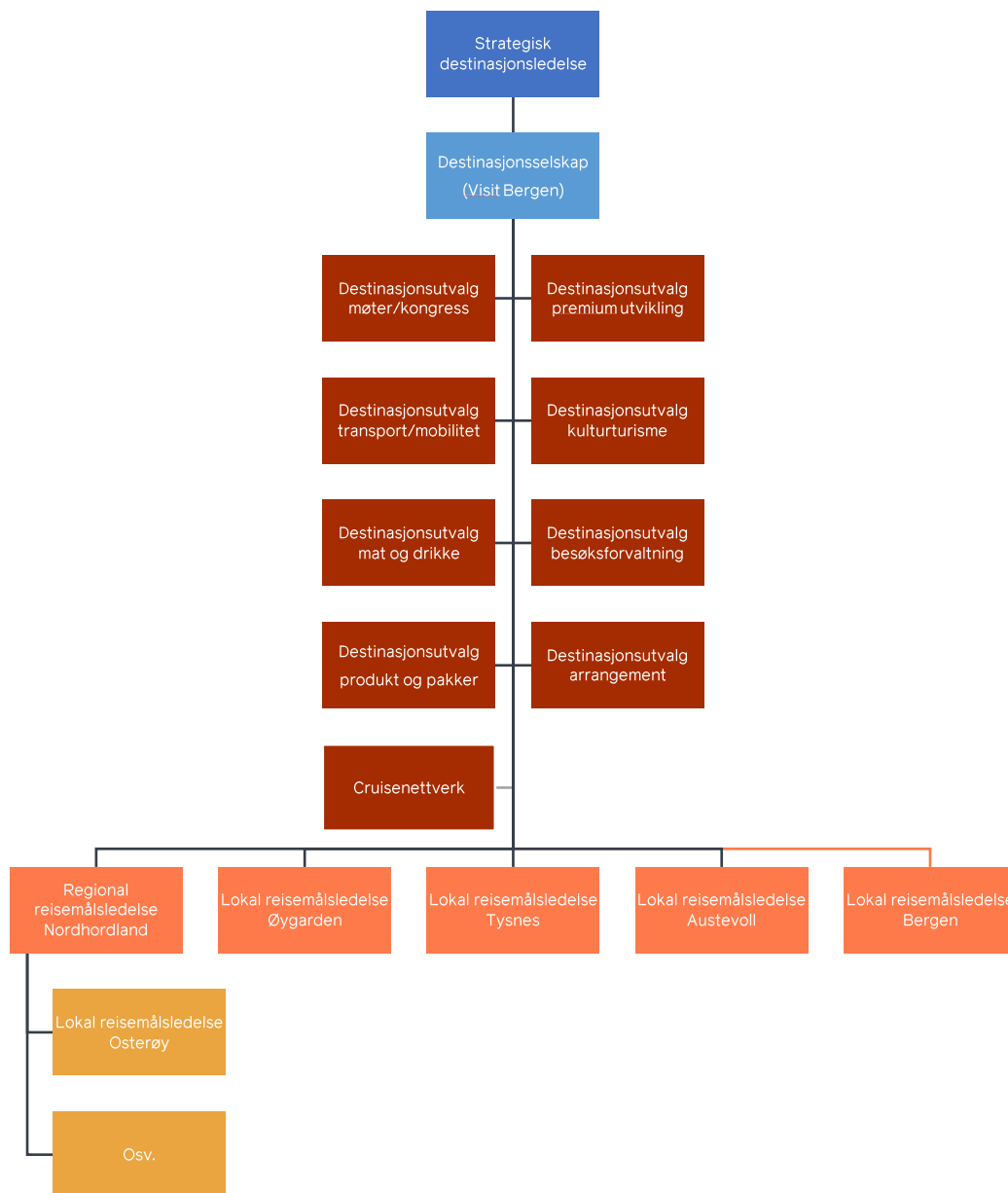
Arbeidet med bærekraftig reiselivsutvikling i Bergensregionen ledes av **destinasjonsledelsen**. Det har gjennom 2024 pågått et større strategiarbeid for å etablere en samhandlingsmodell og en formell destinasjonsledelse for hele Bergensregionen. Tidligere har destinasjonsledelsen vært uformelt organisert, noe som har fungert godt, men som ikke har oppfylt kravene i [merkeordningens standard](#) eller anbefalingene i [NOU 2023: 10](#).

Ny samhandlingsmodell og destinasjonsledelsen for Bergensregionen er beskrevet utfyllende i [Veikart for reiseliv i Bergensregionen 2024 – 2030](#) (veikartet) og består av følgende aktører på strategisk nivå: Visit Bergen, Bergen kommune, Øygarden kommune, Region Nordhordland, Avinor Flesland og Bergen havn. Disse aktørene utgjør sammen den **strategiske destinasjonsledelsen** for Bergensregionen. Per april 2025 er det fortsatt ikke gjennomført noen møter i destinasjonsledelsen. I tillegg til den strategiske destinasjonsledelsen for Bergensregionen, anbefales det å etablere lokale reisemålsledelser i hver kommune. Den **lokale reisemålsledelsen** skal koordinere arbeidet med reisemålsutvikling i hver kommune og vil fungere mer operativt, sammenlignet med strategisk destinasjonsledelse. I den lokale reisemålsledelsen er det blant annet avgjørende at kommunens fagetater deltar aktivt. Det vil i 2025 tas initiativ til å etablere og formalisere reisemålsledelser i kommuner tilknyttet merkeordningen.

Samhandlingsmodellen i veikartet, beskriver også en rekke **destinasjonsutvalg** som vil arbeide med fagspesifikke tema for å styrke Bergensregionen som reisemål. Dette handler for

eksempel om å styrke regionen som et arrangementssted eller å videreutvikle det lokale mattilbudet på reismålet.

Destinasjonsselskapet (Visit Bergen) har en koordinerende rolle i arbeidet med bærekraftig utvikling på destinasjonen og for å fasilitere for samarbeid på destinasjonen, men selve utviklingen er det hver enkelt aktør som har ansvaret for.

Illustrasjon av samhandlingsmodellen for reiseliv i Bergensregionen

Natur, kultur og miljø

Bergensregionens har lenge vært kjent som en inngangsport til de norske fjordene. Det er naturen i vår region som danner det viktigste ressursgrunnlaget og konkurransefortrinnet for reiselivet. Dette konkurransefortrinnet styrkes av vår kulturarv og våre kulturminnesteder, hvor verdensarvstedet Bryggen står sentralt.

Et endret klima, med stadig mer ekstremvær, samt den kontinuerlige nedbyggingen av norsk natur, representerer derimot trusler for reisemålets konkurransefortrinn og ressursgrunnlag. Og reiselivet kan selv bidra til å forringe både natur- og kulturområder. Reising fører for eksempel til klimautslipp, tilretteleggingstiltak for reiseliv og friluftsliv bidrar til nedbygging av natur og et for stort besøkstrykk kan være skadelig både for naturområder og kulturarv..

I Bergensregion arbeides det derfor aktivt for at reiselivet skal redusere sine negative avtrykk på natur, kultur, klima og miljø. I tillegg må vi på destinasjonen forberede oss på et endret klima.

Tiltak for å gjøre Bergensregionen til et mer miljø- og klimavennlig reisemål

Arbeidet med å gjøre Bergensregionen til et mer miljø- og klimavennlig reisemål skjer ikke i et enkeltår alene. Alle tidligere, fremtidige eller fortsatt pågående tiltak vil ikke omtales i denne rapporten. Vi vil her likevel trekke frem to tiltak som har bidratt til å gjøre reisemålet mer miljø- og klimavennlig i 2024:

- Økt andel landstrøm og bedre EPI-score fra anløpte cruiseskip
- Alle drosjer på reisemålet er elektriske fra 1. april 2024

Det bør nevnes at de samlede klimagassutslippene innenfor Bergen og Øygarden kommuner er redusert med henholdsvis 11 % og 17 % mellom 2019 og 2023⁴. Utviklingen går i riktig retning, selv man har langt igjen for å både offentlige og private målsetninger om utslippskutt frem mot 2030.

⁴ Kilde: Miljødirektoratet. 2023 er siste tilgjengelige måleår.

Miljøsertifiseringer på reisemålet

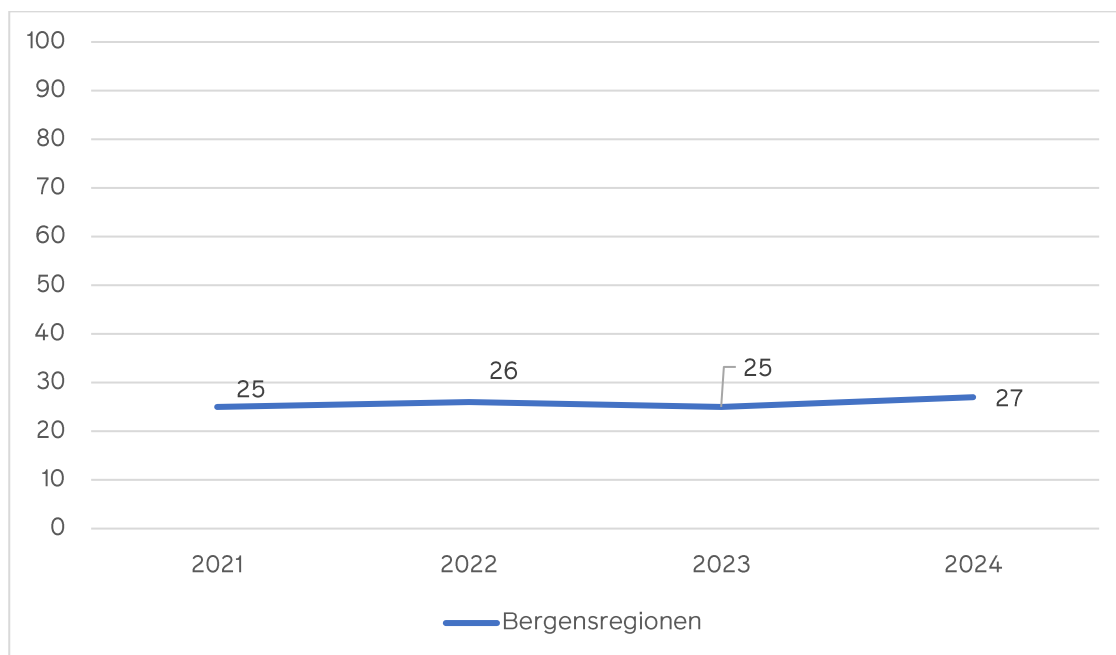
Miljøsertifisering er et virkemiddel for å systematisere arbeidet med bærekraft i organisasjoner og bedrifter. Det finnes en rekke ulike miljøsertifiseringer. De vanligste for reiselivsbedrifter i Norge er: Norsk økoturisme, Miljøfyrtårn, ISO 14001, Green Key og Svanemerket. Dette er tredjeparts miljøsertifiseringer som betyr at bedriftene må gjennom en ekstern evaluering for å oppnå sertifiseringen. De nevnte sertifiseringsordningene omfattes av Visit Norway sitt Reis-grønt merke, som også Visit Bergen benytter i forbrukermarkedsføring for å synliggjøre bedrifter på reisemålet som er miljøsertifisert.

For å oppnå og beholde Merket for bærekraftig reisemål er det en forventning om at destinasjonsselskapet, havn og kommune (råhuset/sentraladministrasjonen) er miljøsertifisert. I tillegg er det en forventning om at andelen miljøsertifiserte reiselivsbedrifter skal øke.

Visit Bergen ble resertifisert som Miljøfyrtårn høsten 2023, mens Bergen havn oppnådde sin ISO 14001-sertifisering i 2022. Av kommuner i Bergensregionen er det kun Osterøy kommune som er miljøsertifisert. Bergen kommune (råhuset) var tidligere miljøsertifisert (t.o.m. 2023), men kommunen har valgt å gå bort fra miljøsertifisering. Dette vil ha en negativ effekt på Bergen sin mulighet til å bli merket som bærekraftig reisemål i 2026 (fordi man må vise til en forbedring og ikke en forverring). Øygarden kommune er ikke miljøsertifisert, men det er mulig dette blir aktuelt i ny klimaplan for kommunen.

Når det gjelder reiselivsbedrifter kartlegger Visit Bergen årlig andelen miljøsertifiserte medlemsbedrifter på reisemålet. I Bergen kommune har vi også kartlagt andelen miljøsertifiserte bedrifter innen ulike bransjer for å svare ut kriteriene i GDS-indeksen, samt for å kunne vurdere hvilke bransjer som har høy sertifiseringsgrad og hvor det er behov for økt innsats.

Andel miljøsertifiserte medlemmer av destinasjonsselskapet 2021-2024

Kilde: Visit Bergen CRM 2021 – 2024. Avrundet til nærmeste hele prosenttall.

Andelen miljøsertifiserte medlemmer i Bergensregionen viser relativt flat vekst fra 2021⁵. En tendens som gjør seg gjeldende i tallgrunnlaget er at større bedrifter er oftere miljøsertifisert, i forhold til mindre bedrifter. To årsaker til dette kan være at større bedrifter gjerne har bedre muligheter for å avsette ressurser til å gjennomføre og følge opp en sertifisering. I tillegg er en del større bedrifter (f.eks. hoteller) opptatt av å vinne anbud, hvor miljøsertifisering ofte kan være et tildelingskriterium.

Andel miljøsertifiserte medlemsbedrifter i Bergen og Øygarden

Årstall	Andel Bergen	Andel Øygarden
2024	29 %	22 %

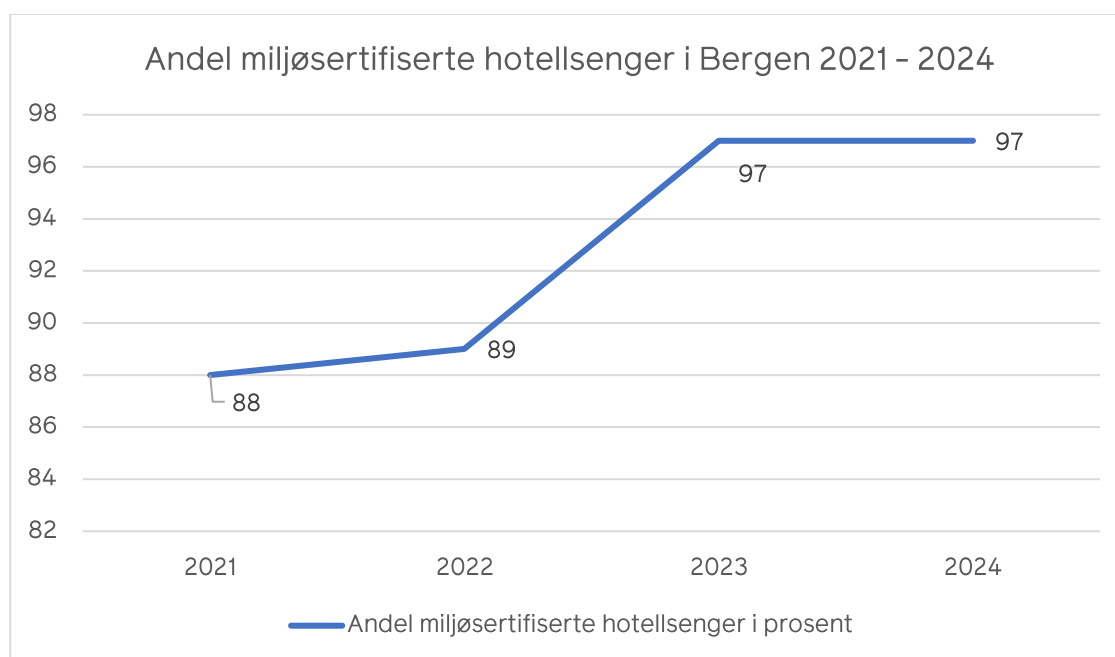
Kilde: Visit Bergen CRM 2021 – 2024. Avrundet til nærmeste hele tall.

Siden vi f.o.m 2024 har to reisemål i Bergensregionen, som arbeider aktivt med Merket for bærekraftig reisemål, nemlig Bergen og Øygarden, er det et poeng å synliggjøre forskjellen mellom Bergensregionen og de to kommunene. Siden det er første gang det blir gjort

⁵ 2021 er første måleår.

målinger for Bergen og Øygarden særskilt vil dette fungere som et nullpunkt for fremtidige rapporter.

Forskjellen mellom Bergen og Øygarden er ikke unik. Generelt registrerer vi at kommunene rundt Bergen har en lavere andel miljøsertifiserte reiselivsbedrifter i forhold til Bergen. Dette har sannsynligvis sammenheng med bedriftens størrelse, som omtalt tidligere.

Kilde: Visit Bergen kartlegging 2021 – 2024.

En god illustrasjon på at større bedrifter oftere er miljøsertifisert finner vi dersom man ser særskilt på hotellbedriftene i Bergen. Gjennom GDS-indeksen har vi siden 2021 kartlagt andelen miljøsertifiserte hotellsenger⁶ i Bergen. Andelen er svært høy i Bergen og sammenlignet med andre destinasjoner presterer vi svært godt på dette området.

En bransje som derimot har lav sertifiseringsgrad, er serveringsbransjen. I 2023 bisto Matarena en rekke serveringssteder i regionen med å bli miljøsertifisert. Bidraget besto i felles rådgivning og kursing, såkalt klyngesertifisering. Egne prosjektmidler bidra også til å ta

⁶ Andel hotellsenger som befinner seg på et miljøsertifisert hotell målt mot andelen hotellsenger som befinner seg på et hotell uten miljøsertifisering. Målemetoden hensyntar forskjeller i hotellenes størrelse.

deler av kostnadene for bedriftene. Kun en del av de påmeldte bedriftene klarte derimot å oppnå sertifisering. Det er bekymringsverdig at bedriftene ikke kommer i mål med sertifisering, selv med aktiv hjelp.

Tiltak for å øke andelen miljøsertifiserte medlemsbedrifter

Til tross for at andelen miljøsertifiserte medlemsbedrifter i Bergensregionen er på et tilfredsstillende nivå sammenlignet med andre reisemål, har det vist seg utfordrende å øke andelen sertifiserte bedrifter over tid. Årsakene til dette er mange og sammensatte, men til sist handler det om prioriteringer. Visit Bergen har lenge drevet et aktivt informasjonsarbeid for å påvirke sine medlemmer til å bli miljøsertifisert og i 2024 ble det også inngått en avtale med miljøfyrtårnkonsulent, som tilbydde rabatterte priser for medlemmer som ønsket å delta på felles klyngesertifisering⁷, uten at dette har gitt tilstrekkelig uttelling.

Den største utfordringen for destinasjonen på dette området er at det mangler konkrete virkemidler for å øke andelen sertifiserte bedrifter. Både incentivordninger (f.eks. målrettede støtteordninger / næringsmidler), samt krav og forventninger (f.eks. innkjøpsregler) er et behov for å lykkes bedre på dette området. Innsatsen må dessuten være godt koordinert. I dag finnes det trolig tiltak og virkemidler som ikke fanges opp av verken destinasjonsledelsen eller bedriftene, og som derfor kanskje ikke blir benyttet i tilstrekkelig grad.

Det må avslutningsvis bemerkes at det kun er andelen miljøsertifiserte bedrifter som er medlem av destinasjonsselskapet (Visit Bergen) som her måles. Dette er i bedrifter som gjennom sitt medlemskap ønsker å være en del av det seriøse reiselivet og det offisielle samarbeidet på reisemålet. Det er sannsynlig at andelen miljøsertifiserte reiselivsbedrifter på destinasjonen totalt er vesentlig lavere enn det som er presentert her.

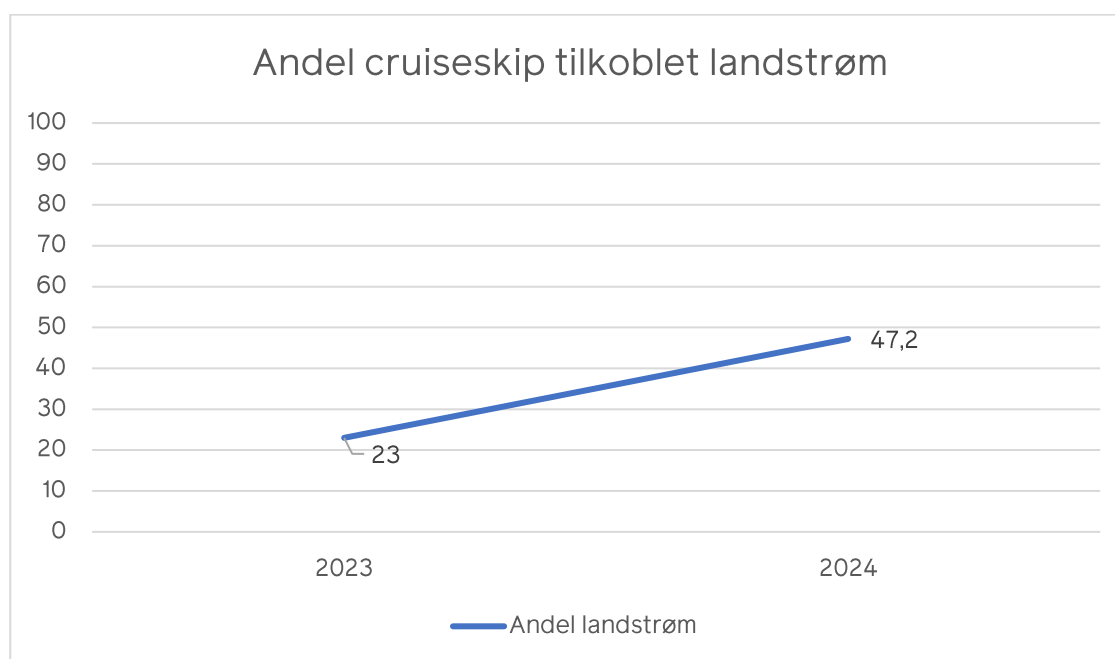
Andel cruiseskip tilkoblet landstrøm

Bergen er en stor cruisehavn og i Bergensregionen har det vært arbeidet aktivt med å redusere cruisenæringens negative avtrykk. Gjennom Merket for bærekraftig reisemål er det

⁷ At flere bedrifter blir miljøsertifisert samtidig gjennom å delta på et felles kurs- og kompetanseopplegg.

et særskilt fokus på cruise, og i 2024 ble det lansert et oppdatert [cruisetillegg](#), hvor destinasjonen blant annet må måle andel cruiseskip tilkoblet landstrøm og dokumentere om havnen har innført Environmental Port Index.

Landstrøm er et virkemiddel for å redusere klimagassutslipp og annen luftforurensning fra cruiseskip. Effekten er størst for lokale utslipp og luftforurensning, men landstrøm er også et lite bidrag til å redusere utslippene fra cruiseindustrien globalt. Bergen havn etablerte landstrømanlegg for cruiseskip mot slutten av 2021. Anlegget er blant det største i Europa. Første hele driftsår for landstrømanlegget var 2023, som er første år vi rapporterer på her. Som det fremgår av diagrammet under var om lag halvparten av alle anløpte cruiseskip i Bergen tilkoblet landstrøm i 2024.

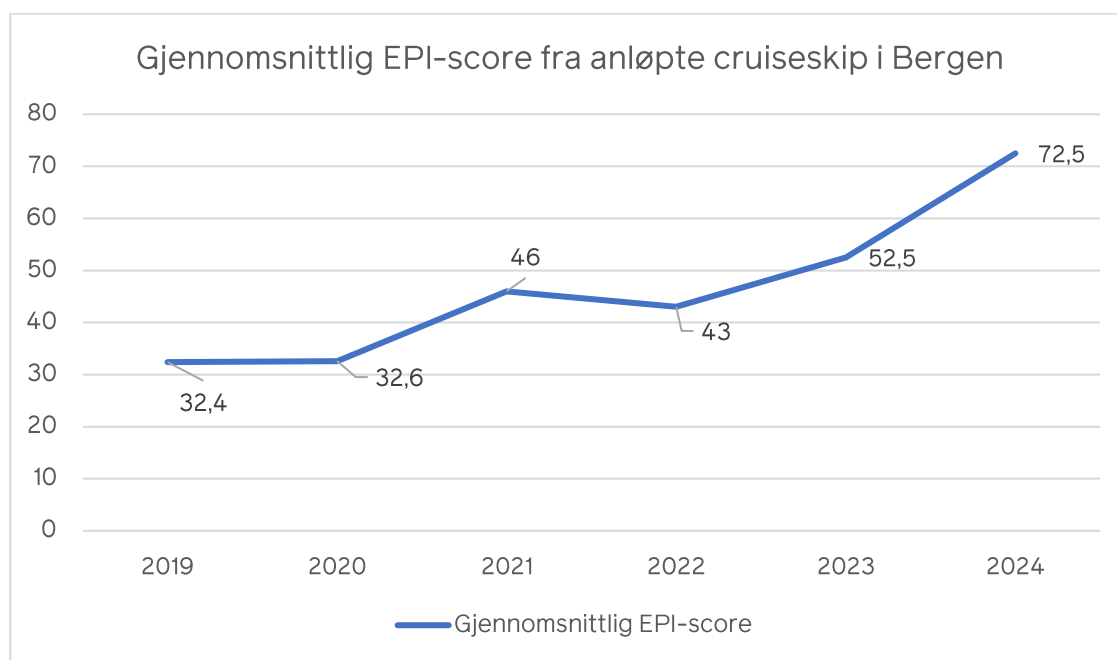

Kilde: Bergen havn

Gjennomsnittlig EPI-score fra anløpte skip

[Environmental Port Index](#) (EPI) er et rapporteringsverktøy for cruisehavner, hvor anløpte cruiseskip melder inn sine miljødata (blant annet data over CO₂-, SO₂- og NO_x-utslipp) og gis en score basert på sine miljøprestasjoner. Scoren benyttes deretter i en prismekanisme som gir lavere havneavgift for skip med gode miljøprestasjoner og høyere havneavgift for skip

med dårligere miljøprestasjoner. På den måten kan havner stimulere cruisereederier til en mer miljøvennlig drift på eksisterende fartøy og til en overgang til mer miljøvennlige skip ved flåtefornyelse. Bergen havn er blant arkitektene bak EPI.

Kilde: Bergen havn

Høy EPI-score betyr bedre miljøprestasjoner blant anløpte skip. Bergen havn har med andre ord lyktes med å tiltrekke seg skip til destinasjonen med bedre miljøprestasjoner de senere årene.

Sosial bærekraft på reisemålet

Gjennom arbeidet med Merket for bærekraftig reisemål er det avgjørende å måle gjestenes- og innbyggernes tilfredshet med reiselivsutviklingen. I forkant av at Bergen ble Merket som bærekraftig reisemål, ble det i 2022 gjennomført både gjesteundersøkelse og innbyggerundersøkelse. Nye undersøkelser planlegges i 2025. Denne gang for både Bergen og Øygarden.

Innbyggertilfredshet

Fra innbyggerundersøkelsen gjennomført for Bergen i 2022 vet vi innbyggerne i hovedsak er positive til reiselivet i byen. Samtidig peker innbyggerne også på at Bergen sentrum (Bryggen, Fisketorget og Fløien) tidvis oppleves overfylt om sommeren. Det er derfor viktig å arbeide med en bedre besøksforvaltning i dette byrommet.

For å redusere trengsel fra cruisegjester har Bystyret i Bergen har [vedtatt et makstak](#) på 4 cruiseskip (minst ett skip må være tilkoblet landstrøm) og maks 8000 passasjerer⁸ per dag. I 2024 var det ingen dager hvor antall passasjerer eller antall skip passerte dette taket.

I tillegg til å kartlegge innbyggerens holdning hvert tredje år er det i Bergen også etablert et Innbyggerforum som fungerer som et treffpunkt mellom destinasjonsselskapet, reiselivsnæring og beboerforeninger i Bergen sentrum. Hensikten er å diskutere og forsøke å håndtere problemstillinger reiselivsaktivitet i Bergen sentrum medfører. Temaene som er diskutert i innbyggerforumet i 2024 er blant annet manglende tilrettelegging for og håndhevelse av trafikkregler for turbusser i sentrumsgatene, rusproblematisk i åpne byrom (Vågsbunnen), hotellignende virksomhet i områder avsatt til boligformål (kortidsutleie/airbnb) og økende avfallsproblematikk i sentrum.

Gjestertilfredshet

Det er ikke gjennomført gjesteundersøkelser på destinasjonen siden 2022. Nasjonalt gjennomfører likevel Innovasjon Norge gjesteundersøkelser, hvor vi kan analysere enkelte data på fylkesnivå. På generelt grunnlag kan vi si at gjestene er godt fornøyde med sine opplevelser i Norge og på Vestlandet, men at det bør arbeides med å skape et bedre samsvar

⁸ Det er skipenes passasjerkapasitet som legges til grunn når havnen planlegger anløp i henhold til cruisetaket. I realiteten er det langt færre passasjerer som går i land i Bergen enn det som er skipenes passasjerkapasitet. For det første er det sjeldent at skipene har en fyllingsgrad på 100%. For det andre er det ikke alle passasjerer som går i land. Og for det tredje er det en andel av passasjerene som har planlagt utflukter i regionen og som derfor ikke oppholder seg i Bergen sentrum mens skipet er til kai. Bergen havn har etablert tellepunkt i havnen for å måle hvor mange passasjerer som faktisk går i land. Tellingene viser så langt at om lag 80 prosent av passasjerene går i land i Bergen på finværsdager, mens andelen på mer regnfulle dager ligger på 60-65 prosent.

mellom pris og opplevd kvalitet og service. Og i likhet med innbyggerne, peker også gjestene på at de opplever trengselsproblematikk i Bergen sentrum i sommerhalvåret.

Rekruttering, stolthet og status for reiselivsansatte

Et mål med bærekraftig destinasjonsutvikling er også å øke kompetansen, statusen og stoltheten til de ansatte, samt å bedre rekrutteringen i reiselivsbransjen. En stor utfordring for reiselivsbedriftene har også i 2024 vært å rekruttere nok ansatte og dekke sitt kompetansebehov. For å heve kompetansen i bransjen er det flere organisasjoner som tilbyr ulike initiativ og kurs for reiselivsansatte, blant annet Matarena, Næringslivets hovedorganisasjon / NHO Reiseliv, Visit Bergen og Bergen Næringsråd. I tillegg har større reiselivskonserner ofte sine egne større opplærings- og kompetanseprogram.

På destinasjonsnivå er det i 2024 blant annet gjennomført Opplevelseskurs, fagkurs innen MICE⁹ og kurs i cybersikkerhet. Visit Bergen gjennomfører også et årlig Kick-Off for å informere vertskapspersonell om destinasjonen sine ulike tilbud av aktiviteter og opplevelser. I tillegg er det gjennomført åpne reiselivsmøter i kommunene rundt Bergen, hvor både produktkunnskap, bærekraft og samhandling har vært tema. Her har både reiselivsansatte, lokalpolitikere og andre deltatt.

Organiseringsgrad, fagarbeidere og lærlinger

Et godt organisert reiseliv har også gode systemer for å håndtere arbeidslivsspørsmål. Vi kan dessverre ikke med sikkerhet si hva organiseringsgraden i reiselivet er, verken på arbeidstaker eller arbeidsgiversiden. For arbeidstakere er dette sensitive persondata som destinasjonsledelsen ikke har ressurser til å analysere på egenhånd. I 2024 har vi gjennom årlig medlemsundersøkelse derimot forsøkt å kartlegge hvor stor andel av reiselivsbedriftene som har tariffavtale med de ansatte. Det kun medlemmer av destinasjonsselskapet som er kartlagt og av disse svarer 47 % av bedriftene i Bergensregionen at de har tariffavtale med de ansatte.

⁹ MICE er en forkortelse for Meetings, incentive, conference/congress and events.

Gjennom medlemsundersøkelsen i 2024 har vi også fått nye tall på antall lærlinger/studententer og fagarbeidere blant medlemsbedriftene i Bergensregionen. Resultatene viser at det er omtrent 665 lærlinger blant medlemsbedriftene i Bergensregionen og om lag 3236 fagarbeidere. Tallene er dessverre ikke sammenlignbar med forrige kartlegging i 2022.

Økonomisk levedyktighet

I likhet med 2023 ble 2024 nok et rekordår for reiselivet i Bergensregionen. Bergensregionen passerte for første gang 3 millioner kommersielle gjestedøgn i 2024. Det er også gledelig at det er god vekst i skulder- og vintersesong. På den annen side er marginene for deler av bransjen små og næringen preges, som resten av samfunnet, av høy inflasjon.

Reiselivets verdiskapning i Bergensregionen

Innovasjon Norge gjennomfører årlige verdiskapningsanalyser for reiselivet i norske kommuner. Verdiskapning er summen av driftsresultat og lønnskostnad. Inflasjonsjustert og målt etter faste 2019 kroner har det vært en vekst i verdiskapningen på 19,6 %¹⁰ i Bergensregionen siden 2019. Vi er dermed om lag halvveis med å nå målene om økt verdiskapning i veikartet.

Reiselivets verdiskapning 2019 - 2023

År	Bergen	Øygarden	Nordhordland ¹¹	Tysnes og Austevoll	Bergensregionen samlet
2019	5 516 956	313 419	161 687	50 743	6 042 805
2020	3 471 252	275 941	116 638	56 873	3 920 704
2021	5 247 466	310 920	159 809	68 625	5 786 820
2022	6 982 782	306 353	208 260	61 937	7 559 332
2023	7 802 396	333 897	228 231	90 750	8 455 247
2024	N/A (Nye tall ikke tilgjengelig per april 2025)				

Kilde: Asplan Viak / Visit Norway Innsikt. Tall i 1000 kr.

¹⁰ Tall fra Asplan Viak / Visit Norway Innsikt bearbeidet og inflasjonsjustert av Visit Bergen.

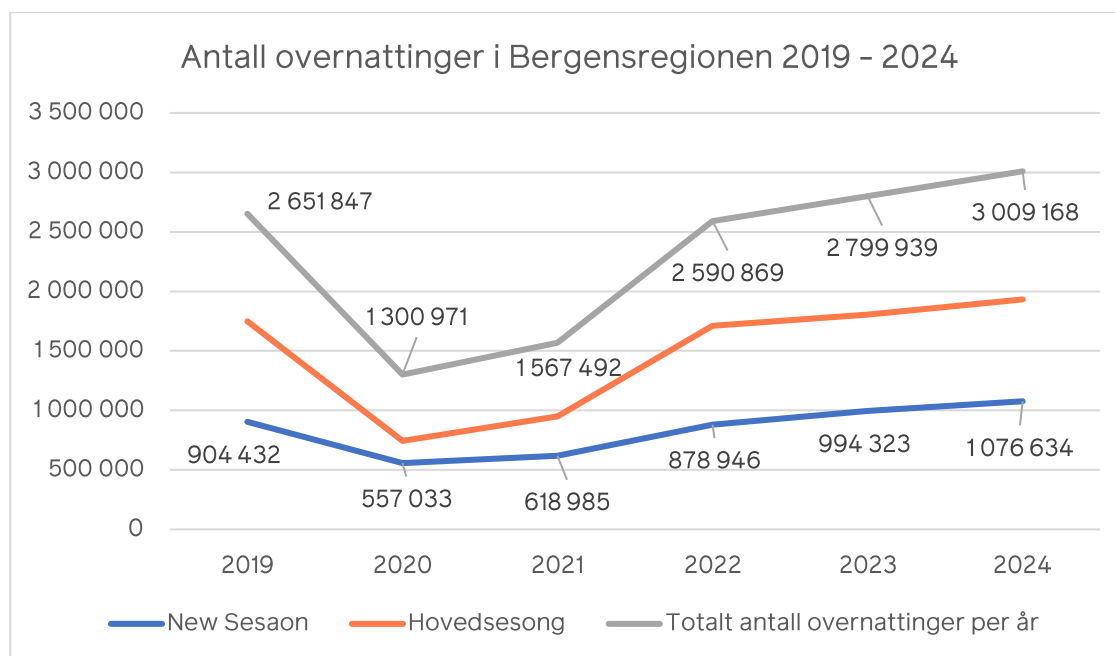
¹¹ Nordhordland består her av kommunene Austrheim, Fedje, Gulen, Masfjorden, Modalen, Osterøy og Vaksdal.

Gjestedøgn

En annen måte å analysere aktiviteten i reiselivet på destinasjonen er å måle antall gjestedøgn. Antall gjestedøgn viser hvor mange døgn det er betalt for på et hotell, campingplass, vandrerhjem eller lignende kommersielle overnattingsbedrifter.

Antall gjestedøgn Bergenregion¹² 2019 – 2023

I diagrammet nedenfor er antall gjestedøgn siden 2019 presentert. Diagrammene gir også et overblikk over hvilke deler av året gjestene overnatter i Bergensregionen.

Kilde: SSB / Visit Norway Innsikt. New Season er januar til mars, samt oktober til desember.

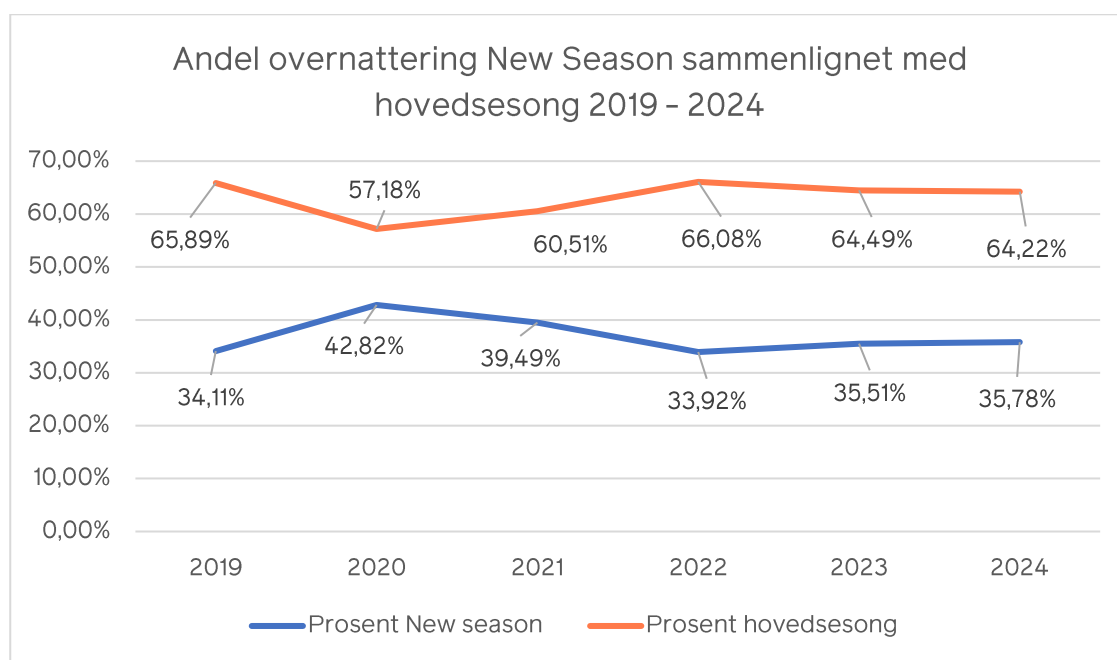
Hovedsesong er april til september.

For 2024 ser vi at det er en sterk økning i antall gjestedøgn sammenlignet med tidligere år. I 2024, registrerer vi for første gang over 3 millioner gjestedøgn i Bergensregionen. Det er også positivt for helårsturismen at antallet gjester som overnatter i «New Season» er økende.

¹² Bergenregion er her en statistikkinnndeling av SSB som her består av kommunene Alver, Askøy, Austrheim, Bergen, Bjørnafjorden, Fedje, Gulen, Masfjorden, Modalen, Osterøy, Samnanger og Øygarden.

Ser vi derimot på andel overnattinger fordelt mellom New Season og hovedsesong, som presentert i diagrammet under, er det derimot fortsatt en skjevfordeling av gjester gjennom året. Om lag to av tre overnattinger skjer fremdeles i halvåret mellom april og september.

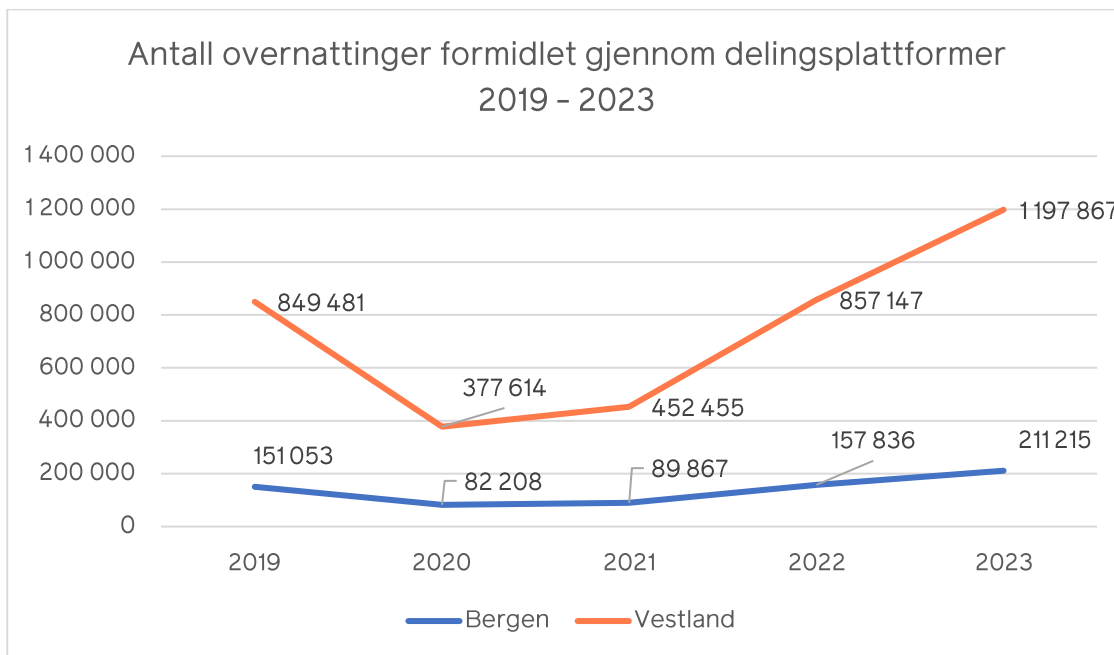
Andel overnattinger New season vs. hovedsesong

Kilde: *SSB / Visit Norway Innsikt*. New Season er månedene januar til mars, samt oktober til desember. Hovedsesong er månedene april til september.

Antall overnattinger formidlet via delingsplattformer

Overnattinger gjennomført gjennom private delingstjenester, som for eksempel Airbnb, omfattes ikke av den offisielle overnattingsstatistikken (presentert overfor). Eurostat har derimot gjort en avtale med en rekke delingstjenester, som likevel kan gi oss et bilde på omfanget av disse overnattingene i vår region. Det er verdt å merke seg at statistikken er beheftet med stor usikkerhet, men den kan likevel gi en viss indikasjon av omfanget. Det er foreløpig kun Bergen vi kan analysere på kommunenivå i vår region. For sammenligningens skyld inkluderer vi derfor også Vestland i presentasjonen under. 2023 er siste tilgjengelige måleår, og vi har kun tilgang til tall for året som helhet. Utenlandske gjester stor for nærmere 2/3 av overnattingene formidlet via delingstjeneste i Bergen i 2023.

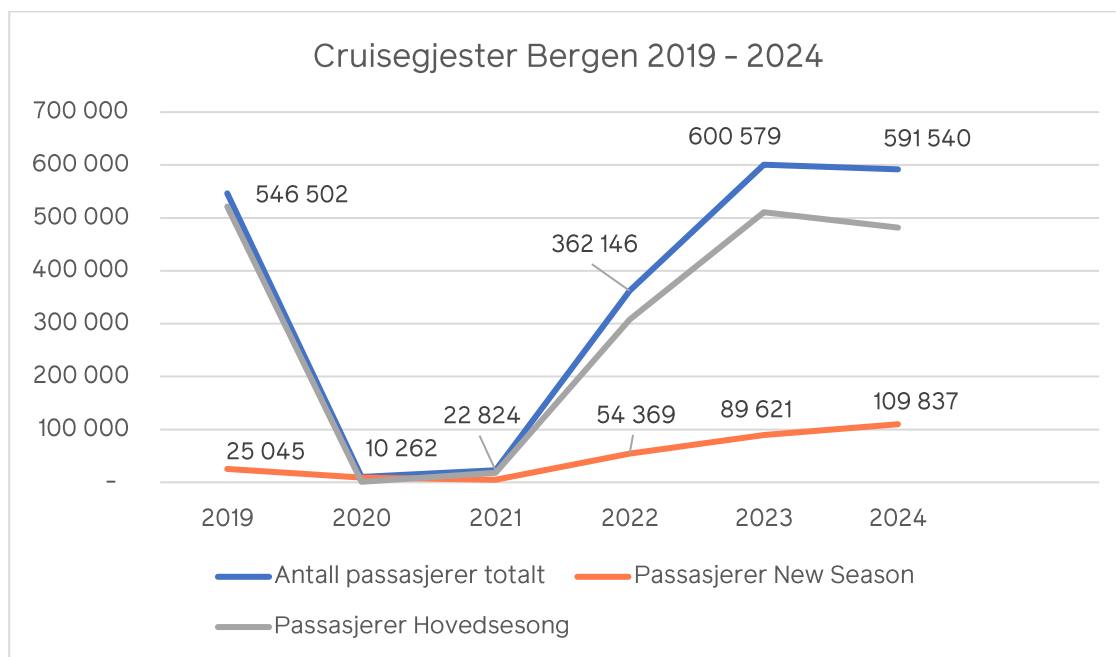

Kilde: [Innovasjon Norge Innsikt](#) / Eurostat

Dagsbesøkende

Antall gjestedøgn eller overnattinger formidlet via delingsplattformer på reisemålet fanger ikke opp hvor mange dagsbesøkende, som f.eks. cruisegjester, som har besøkt destinasjonen. Tall fra Kystverket og Bergen Havn viser utviklingen i antall cruisepassasjer og anløp i Bergen. Antall dagsbesøkende som ankommer med andre transportformer, for eksempel buss, tog eller egen bil, har vi ikke tilgjengelig data på.

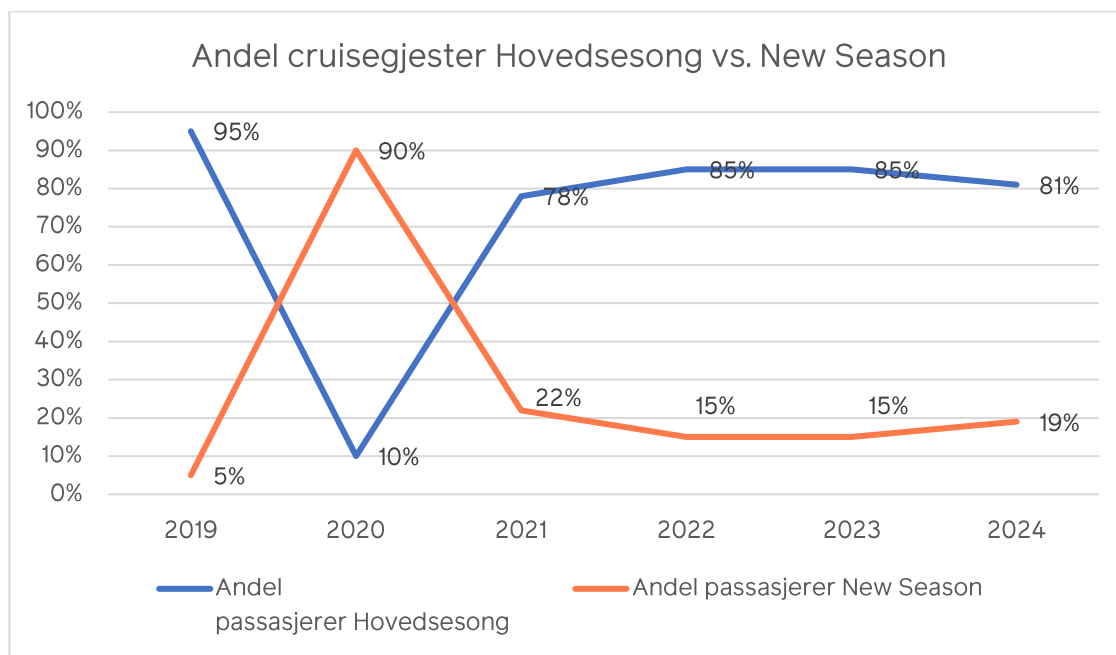
Antall cruiseanløp og cruisegjester til Bergen 2019 - 2024

Kilde: Kystdatahuset (Kystverket). New Season er januar til mars og oktober til desember. Hovedsesong er april til september.

Utviklingen viser en liten økning i antallet cruisepassasjerer i 2023 og 2024, sammenlignet med 2019. Det var totalt 333 anløp i 2024, dette er 24 færre enn i 2023 og ett mindre enn i 2019.

Andel cruisegjester Bergen Hovedsesong vs. New Season

Kilde: Kystdatahuset (Kystverket). New Season er januar til mars og oktober til desember. Hovedsesong er april til september. Prosentandel er avrundet til nærmeste hele tall.

Sammenlignet med 2023 og 2019 har det også en positiv økning i andelen passasjerer som ankommer destinasjonen i «New season» i 2024. Likevel ankommer over 80 % av cruisegjestene fremdeles destinasjonen i hovedsesong. Årene 2020 til 2022 var fortsatt preget av koronapandemien, som påvirker statistikken i denne perioden i stor grad.

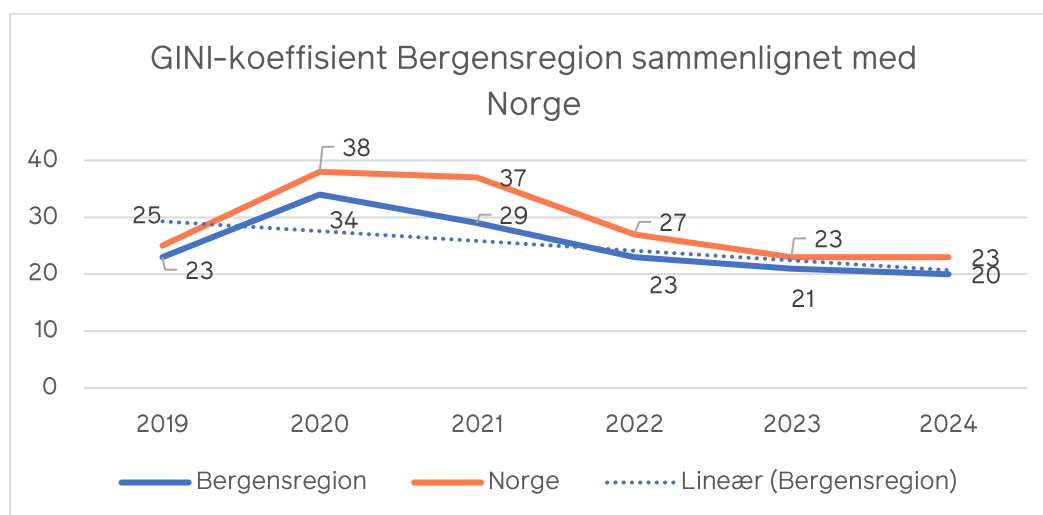
Sesongvariasjoner

Det å redusere sesongvariasjonene på destinasjonen er et mål av mange grunner. For eksempel er det enklere å holde på kompetanse i bedriftene dersom man kan tilby jobb hele året. Dessuten er det bedre ressursutnyttelse at hotellrom og restauranter fylles gjennom året, heller enn at rom og lokaler skal stå tomme i perioder. Helårsdrift er derfor bærekraft.

For å måle sesongvariasjoner har Innovasjon Norge har utviklet en kalkulator for sesongsvingninger. Kalkulatoren tar utgangspunkt i antall overnattinger(gjestedøgn) gjennom året og beregner en Gini-koeffisient. Gini-koeffisient er en måte måle statistisk spredning på. Målet er å ha en Gini-koeffisient som er så nært null som mulig. Da er det ingen sesongvariasjoner. Mer om målemetoden kan du finne ved å klikke på lenken under tabellen.

Nytt av året er at vi også har mulighet til å legge inn egne tall i kalkulatoren, slik at vi også kan gjøre analyser av dagsbesøkende, som for eksempel cruise. Mer om det straks.

GINI-koeffisient for Bergensregion¹³ 2019-2024

Kilde: Visit Norway Innsikt

Som diagrammet viser, har sesongvariasjonene i Bergensregionen blitt redusert de siste årene. 2020 og 2021 må regnes som unntaksår pga. koronapandemien. Målet i Veikart for Reiseliv i Bergensregionen er å ha en GINI-koeffisient stabilt under 20 innen 2030. Vi er med andre ord på riktig vei.

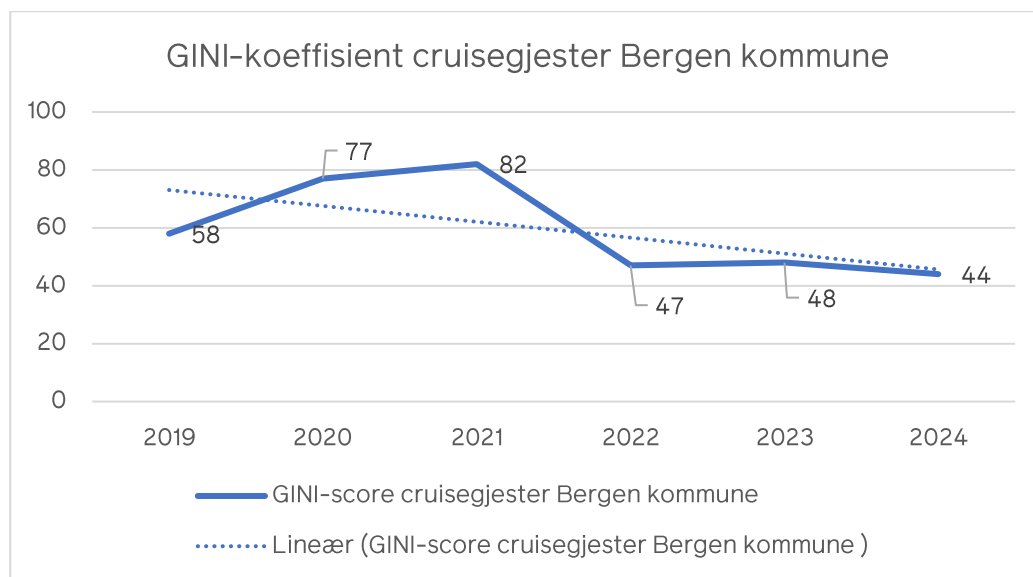
Dersom man ser nærmere tallene bak utregningen, er en tendens at utenlandske gjester har en høyere GINI-koeffisient (35 i 2024). Hele 53% av de utenlandske gjestene overnatter i Bergensregionen i de tre sommermånedene juni, juli og august. De norske gjestedøgnene er derimot mye bedre fordelt gjennom året og norske gjester på destinasjonen hadde i 2024 en GINI-koeffisient på 15. For å redusere sesongvariasjonene bør det derfor arbeides videre med å fordele de utenlandske besøkende bedre gjennom året, samtidig som man beholder den gode fordelingen av norske gjester gjennom året.

¹³ Bergensregion er en statistikkgruppe som består av flere kommuner. Se tidligere fotnote for hvilke kommuner som inngår i Bergensregion. Vi har sett nærmere på GINI-koeffisienten for for Bergen kommune og kommunegruppe Øygarden / Askøy i perioden 2020 – 2023 som viser tilnærmet lik gini-score som regionen samlet.

En annen tendens er at hotellovernattinger eller lignende har en lavere GINI-koeffisient enn campingplasser, hyttegrender og vandrerhjem. Dette er ikke overraskende da flere campingbedrifter i dag har sesongstengt. En mulig strategi for dette segmentet kan være å stimulere til økt attraktivitet, særlig i skuldersesong.

GINI-koeffisient cruisegjester Bergen kommune 2019 - 2024

På samme måte som det er forskjell mellom ulike segmenter beskrevet over, er også cruisegjester et segment som skiller seg fra den samlede GINI-koeffisient til reisemålet. I 2024 var Gini-koeffisienten til ankomne cruisegjester på 44. Dette er vesentlig høyere enn reisemålet samlet og vesentlig høyere andre segmenter. Hele 50 % av cruisegjestene ankommer reisemålet i sommermånedene juni, juli og august i 2024. Inkluderer vi skuldermånedene mai og september ankommer 77% av cruisegjestene i denne perioden. Som vist tidligere, går ting likevel i riktig retning og sesongvariasjonene for cruisesegmentet er redusert vesentlig, sammenlignet med tidligere år, noe trendlinjen her også tydelig viser. Et lyspunkt er at særlig oktober har en positiv vekst og så mange som 10 % av cruisegjestene ankom i oktober i 2024.

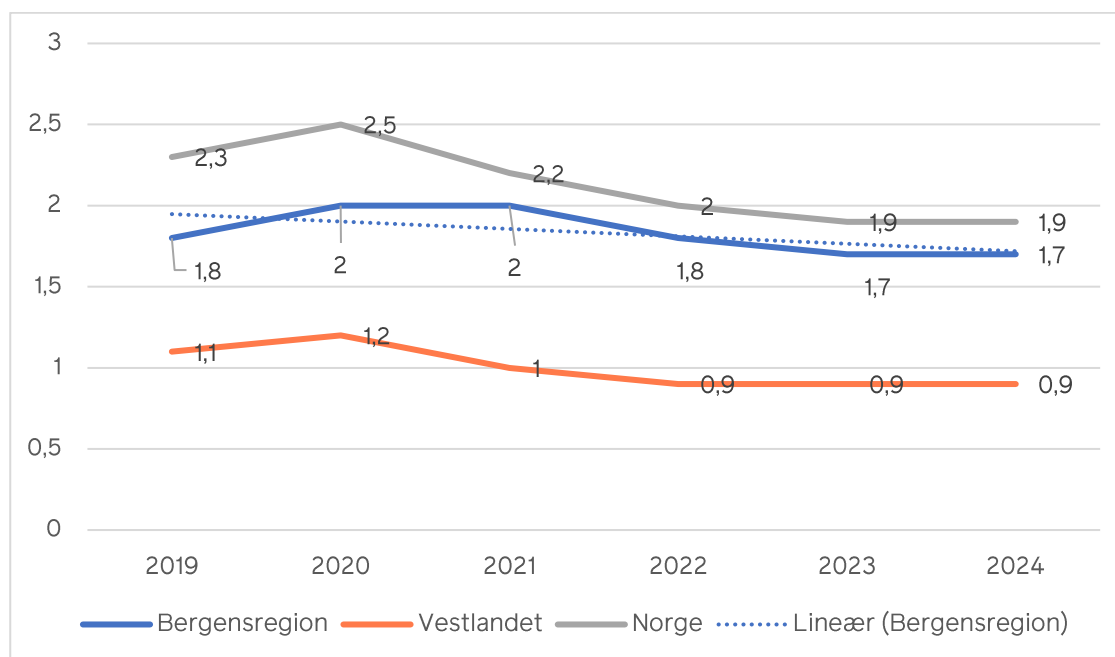

Kilde og metode: Kystdatahuset (antall passasjerer Bergen kommune per mnd. etter år) og Innovasjon Norge (GINI-kalkulator). Gini-koeffisient er avrundet til nærmeste hele tall.

Oppholdstid

Oppholdstid er en viktig indikator for både de økonomiske, sosiale og miljømessige bærekraftdimensjonene. *For det første* sier utviklingen i oppholdstid noe om hvilket potensiale gjestene ser i reisemålet. *For det andre* kan økt oppholdstid gi økt lønnsomhet fordi overnattingsbedriftene kan bruke færre ressurser på inn/utsjekk, samt potensielt rengjøring. Og *for det tredje* kan økt oppholdstid redusere transportintensiteten til reiselivet. Fordi man da kan ta ned antallet tilreisende gjester, samtidig som verdiskapning på reisemålet opprettholdes. Hvis alt annet er likt kan en doubling av oppholdstiden på reisemålet potensielt tilsvare en 50 prosent reduksjon i klimagassutslipp fra gjesterelatert transport. Derfor er det svært viktig å arbeide for å øke oppholdstiden. I Veikart for reiseliv i Bergensregionen er det et mål om å øke oppholdstiden i Bergensregionen til 2,85 døgn per gjest innen 2030. Dette tilsvarer en økning på 68 % fra 2024.

Oppholdstid (gjennomsnittlig antall netter) Bergenregion¹⁴, Vestlandet og Norge 2019 - 2024

Kilde: Visit Norway Innsikt / Statistisk sentralbyrå

¹⁴ Bergenregion er statistikkgruppe i SSB som består av kommunene Alver, Askøy, Austrheim, Bergen, Bjørnafjorden, Fedje, Gulen, Masfjorden, Modalen. Osterøy, Samnanger og Øygarden.

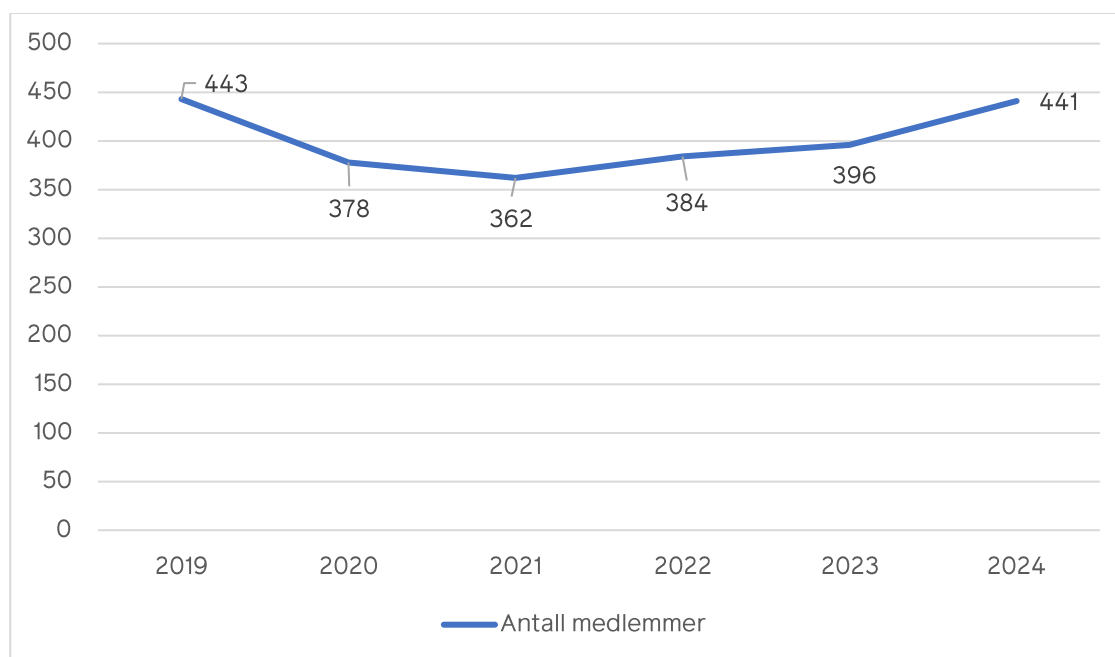
Som diagrammet overfor antyder ligger Bergensregionen noe under det norske gjennomsnittet for oppholdstid, men denne forskjellen er redusert siden 2019. Samtidig ligger Bergensregionen godt over Vestlandet i samlet oppholdstid. I alle tre områder har det vært en negativ utvikling i oppholdstid siden 2019, men oppholdstiden i Bergensregionen har over tid vist seg relativt stabil og er kun svakt negativ sammenlignet med 2019.

Det kan være mange årsaker til endringer i oppholdstid, hvilke segmenter og markeder som besøker regionen og forholdet mellom yrkesreiser og fritidsreiser spiller alle inn. Likevel har vi en jobb å gjøre for å snu tendensen og å nå målene om økt oppholdstid frem mot 20230.

Utvikling i antall medlemsbedrifter av destinasjonsselskapet

Antall medlemmer av destinasjonsselskapet sier noe om hvor viktig rolle destinasjonsselskapet spiller for utviklingen på reisemålet og det kan også være et mål på hvor godt organisert samarbeidet på destinasjonen er. For bærekraftarbeidet er det spesielt viktig at dette samarbeidet fungerer godt og man blir i merkeordningen derfor målt på hvor høy andel av reiselivsbedriftene som er medlem av destinasjonsselskapet. For Visit Bergen har antall medlemmer også betydning for organisasjonens lønnsomhet.

Antall medlemmer Visit Bergen 2019 – 2024

Kilde: Visit Bergen årsmeldinger 2019 - 2024

Som diagrammet over viser er antallet medlemsbedrifter i Visit Bergen tilbake på nivået for 2019 og det har vært god medlemsvekst siden pandemiårene. Likevel har destinasjonsselskapet på samme tid mottatt utmeldinger fra en del større bedrifter og konsern, som relativt sett har vært viktig for selskapets lønnsomhet. Alver kommune sin utmelding i 2024 bidrar også i dette bildet, det samme gjør tilskuddet fra Bergen kommune som fra 2025 ble redusert etter å ha vært uten inflasjonsjustering siden 2019. Samlet sett kan dette redusere destinasjonsselskapets handlingsrom.

Tiltak for å styrke den økonomiske utviklingen på reisemålet

Styrket lønnsomhet og økonomisk utvikling for reiselivet på destinasjonen er et langsiktig arbeid. Reisemålets strategier for dette er angitt i Veikart for reiseliv i Bergensregionen. I en stor destinasjon som Bergensregionen er det utfordrende å peke på enkelttiltak som særlig har bidratt til å styrke utviklingen i 2024. Heller er det summen av alt arbeidet på destinasjonen som gir effekt. Verdiskapningsveksten som presentert tidligere gir en god påpekepinn på at denne utviklingen går i riktig retning. Vi vil likevel fremheve reiselivsmøtene som er gjennomført i kommunene rundt Bergen som et viktig tiltak for produktutvikling og samarbeid i 2024. Tilsvarende har oppstart av arbeide med å merke Øygarden gitt fart på det samarbeidet om utvikling av reiselivet i kommunen.

Utfordringer

Overordnede utfordringer

For at Bergensregionen skal utvikles i en mer bærekraftig retning er det en rekke utfordringer som må løses, både på kort og lang sikt. Det er ikke rom for å belyse alle utfordringer i denne rapporten, men de største utfordringene over tid er disse:

- Sørge for en bedre og mer helhetlig besøksforvaltning
- Øke oppholdstiden til gjestene
- Redusere sesongvariasjonene i reiselivet

De tre utfordringene er også områder trukket fram av kontrollør i forbindelse med kontrollbesøk forut for at Bergen oppnådde Merket for Bærekraftig i starten av 2023. Dette er også områder destinasjonsledelsen har mulighet til å påvirke. Både oppholdstid og sesongvariasjoner er beskrevet tidligere i rapporten, men vi vil belyse besøksforvaltning mer inngående her.

Besøksforvaltningsarbeid i 2024

De største utfordringene knyttet til besøksforvaltning i Bergensregionen knytter seg til håndteringsevnen og tålegrensen for besøk i Bergen sentrum, særlig området mellom Bryggen og Fisketorget. Fra tidligere års [kartlegginger](#) vet vi at et flertall av innbyggere mener besøkspresset i dette området er for stort om sommeren. Vi får også disse tilbakemeldingene fra gjestene.

Generelt oppleves det utfordrende å navigere i hvem som har ansvaret for å følge opp ulike områder av betydning for å skape god besøksforvaltning. En oppfattelse er at det er ustrakt grad av ansvarspulverisering, både når innbyggere og næringsliv løfter problemstillinger i møte med det offentlige. Forsøpling i sentrum er et godt eksempel på dette. Her er ansvaret delt mellom veieiere, grunneiere, næringsdrivere, innbyggere, Bergen kommune, Vestland fylke og BIR. Dersom en eller flere av disse aktørene ikke er sitt ansvars bevisst starter utfordringene.

Utfordringene er sammensatte og kan ikke løses av en enkeltaktør eller et enkelttiltak. I [NOU 2023: 10](#), pekes det på at kommunene bør ta en særskilt rolle i arbeidet med besøksforvaltning og [nasjonale forventninger til kommunal planlegging](#) peker på at strategier for håndtering av besøk bør beskrives i kommuneplanen. Kommuneplanen setter føringer for andre strategier og planer i kommunen og er avgjørende for å få til en helhetlig tilnærming på dette området. Bergen kommune sin kommuneplan, både samfunnsplan og arealdel, er gammel og inneholder per i dag ingen strategier for besøksforvaltning. Dette gir en del følgefeil, som for eksempel at det ikke finnes en besøksstrategi for Bryggen (selv om dette er en forventning fra blant andre UNESCO). Kommuneplanens samfunnsdel skal rulleres i 2025. Deretter skal arealplanen rulleres. Det er avgjørende at Bergen kommune, samt andre

kommuner i regionen, bruker muligheten ved rullering og oppdatering av kommuneplan til å beskrive hvordan man ønsker at kommunen skal utvikles som besøksmål.

Vestland fylkeskommune startet i 2023 et besøksforvaltningsprosjekt for å hjelpe kommunene mfl. å bli bedre på besøksforvaltningsområdet. I Bergensregionen deltar Bergen, Fedje, Osterøy og Øygarden kommuner i prosjektet, i tillegg til Visit Bergen. Dette prosjektet kan være til god hjelp for flere kommuner og andre aktører med behov for bistand i sitt besøksforvaltningsarbeid.

Suksesshistorier

Tilsvarende som utfordringsbildet er det krevende å trekke frem alle suksesshistoriene for destinasjonen i et enkeltår. Vi vil likevel fremheve fem områder som har preget 2024:

Det første, og trolig største, utviklingsarbeidet på destinasjonen i 2024 har vært oppstart av arbeidet for å merke Øygarden kommune som bærekraftig reisemål. Arbeidet er organisert som et prosjekt frem mot 2026 og innebærer tett samarbeid mellom destinasjonsselskap, kommune, organisasjonsliv og næring. Arbeidet er ikke bare et prosjekt for å oppnå et merke, men et destinasjonsutviklingsprosjekt for hele Øygarden.

For *det andre* har det i 2024 pågått et omfattende strategiarbeid for å utvikle og enes om et nytt [Veikart for reiseliv i Bergensregionen](#). Veikartet er en plan for hvordan vi i fellesskap ønsker å utvikle reiselivet i regionen frem mot 2030. Det har tilslutning fra Avinor Flesland, Bergen havn, Bergen kommune, Region Nordhordland, Tysnes kommune, Visit Bergen og Øygarden kommune. Få andre reisemål kan vise til en slik bred strategitilslutning.

Den tredje suksessen i 2024 er den positive utviklingen innen vinterturismen. Som beskrevet i rapporten er antallet besøkende i New Season økende og det er noe bedre sesongutjevning totalt. Fra medlemsundersøkelsen i 2024 er det også tydelige tilbakemeldinger om økt aktivitet i vintersesong, noe som gjør at flere tilbydere har utvidet sine åpningstider i denne perioden. Kanskje er dette et tegn på at man nærmer seg en et økonomisk bærekraftig nivå av besøkende i denne årstiden.

Den fjerde suksesshistorien for 2024 er arbeidet med og åpningen av ny [tursti til Ulriksvarden](#).

Bedre tilrettelegging av turstier rundt Ulriken vil bedre besøkshåndteringen og forhindre slitasje på naturen utenfor de etablerte stiene i dette området. Tiltaket øker også gjesteopplevelsen.

Den femte suksesshistorien vi ønsker å trekke frem fra 2024 er at Bergen havn har valgt å ansette en Cruise Manager. Denne rollen skal arbeide spesielt med den landbaserte oppfølgingen av cruiseanløp og vil blant annet arbeidet med bedre besøksforvaltning for cruisegjester i Bergen de kommende årene.

Formidling av rapporten

Formidling av denne bærekrafttrapporten for Bergensregionen som reisemål planlegges slik:

- Rapporten publiseres [visitBergen.com](#)
- Rapporten formidles til medlemmer og samarbeidspartnere av Visit Bergen gjennom nyhetsbrev og aktuelle bransjekanaler
- Rapporten oversendes Bergen kommune, som ledd i årlig orientering¹⁵ for Bystyret om arbeidet med bærekraftig destinasjonsutvikling.
- Rapporten oversendes Bergen havn og Avinor og kommunene i Bergensregionen til orientering.

Ytterligere ressurser

Veikart for reiseliv i Bergensregionen. Tilgjengelig fra:

<https://www.visitbergen.com/dbimsg/Destinasjonsstrategi-for-en-baerekraftig-reiselivsutvikling-2021.pdf>

¹⁵ Dette er et av kriteriene for destinasjoner som er merket som Bærekraftig reisemål.